

Educació virtual

José García-Montalvo

Professor del departament d'economia i empresa. Universitat Pompeu Fabra

Aquesta setmana, i amb aquest títol, algú podria pensar que parlarem dels cursos del Forcem i del Fons Social Europeu que es van cobrar i no es van impartir als estudiants *virtuals* i inexistents que els esmentats cursos tenien. El tema és interessant i recurrent per als que alguna vegada hem treballat en l'avaluació d'aquest tipus de formació, però no és l'objectiu de l'article d'avui. N'hi ha prou de dir que la formació és un dels casos en què el mercat falla i per si mateix no donarà la resposta correcta.

Aquest fet obre la possibilitat perquè la intervenció del sector públic millori la situació, però no sempre garanteix un resultat socialment més desitjable que l'obtingut pel mercat.

L'educació en el començament de l'era digital segueix sent presa del reduccionisme. A aquesta tendència, habitualment atribuïda a la visió neoliberal, s'hi han unit les posicions dels suposadament socialdemòcrates.

Aquesta situació ha donat lloc a que es podria anomenar reduccionis-

me socialdemòcrata, que ens intenta convèncer que l'únic problema de l'educació (fracàs escolar, nivell educatiu inferior a la mitjana europea, etc.) és la manca de finançament. L'educació és, per tant, més diner igual a millor educació. Utilitzant l'estudi *Education at a Glance* de l'OCDE se'ns diu que el nivell educatiu mitjà a l'Estat espanyol és menor que a Suècia (quina sorpresa!).

A més, se'ns diu també que l'escassa despesa en educació explica les puntuacions tan baixes dels alumnes espanyols, i els portuguesos, a l'estudi internacional PISA sobre comprensió lectora, matemàtiques i ciències (els estudiants catalans van tenir puntua-

cions superiors i properes a la mitjana de l'OCDE).

Però si això és així, ¿com s'explica que Corea, que gasta molt menys per estudiant, puntuï tan alt? ¿I que Alemanya o Itàlia, que gasten bastant més, puntuïn per sota dels estudiants de l'Estat espanyol? L'explicació és que quan s'inclouen tots els països de l'estudi no es troba relació entre despesa en educació i la puntuació en el PISA. Finalment, el reduccionisme socialdemòcrata ens diu que la despesa en educació és dramàticament baixa a Espanya.

No obstant això, si es miren les dades de l'OCDE (*Education at a Glance* 2001), es troba que el percentatge de

despesa en educació primària i secundària sobre el PIB (3.65%) és pràcticament idèntic al de la mitjana de l'OCDE (3.64%), i que el percentatge de despesa en universitats sobre el PIB és superior al d'Alemanya, França, Itàlia, Bèlgica o Japó. Per tant, el que diuen les dades és que un més alt nivell de despesa en educació no és condició suficient, i no se sap si necessària, per a la millora de l'educació.

La creixent *bretxa digital* causada per la desigualtat educativa no se salva només amb més diners. Aquesta mateixa setmana el que va ser secretari d'educació de Clinton, R. Riley, assenyalava que tots els nens poden assolir un nivell de formació més alt, però que qualsevol millora educativa passa pel foment de la motivació. No obstant això, els adalils del reduccionisme socialdemòcrata, a la vegada que demanen més per a educació, lloen les *operaciones triunfo*, per descomptat després d'haver-ne adquirit els drets d'emissió.

D'aquesta forma estan liquidant d'un cop de ploma part del pressupost educatiu que diuen que volen augmentar.